

CONTROL CATALÀ 1R. TRIMESTRE

Ortografia

Sortiran exercicis de completar, com de corregir errors o fer plurals. Per tant recordeu que no es tracta tant de saber-se la norma de memòria com de practicar paraules amb aquesta ortografia i gramàtica.

R-RR

Pot ser suau o fort.

- **És suau:**
 - Quan va sola entre vocals: aranya.
 - Després o abans d'una consonant: desgràcia, guàrdia.
 - Al final de paraula: mar.
- **És fort:**
 - A principi de paraula: roca.
 - La doble r sempre és fort. Entre vocals: carro

C-QU

c - qu

Grafia	Norma	Exemple
c	Davant de les vocals a, o, u	casa cucurull cotxe
qu	Davant de les vocals e, i	esquirol arquer

- En els grups **que**, **qui** la u **no** es pronuncia.
- Si volem que la u es pronunciï posem (ˈ) al damunt.
Exemples: seqüència, freqüent...

A l'hora de fer els plurals no hem d'oblidar que la vocal **-a** es transforma en **-es** i per tant hem de canviar també la grafia **c** per una **qu**.

	coca	coques	
	vaca	vaques	

G-J

g - j

Grafia	Norma	Exemple
j	Davant de les vocals a, o, u	jaqueta jove juliol
g	Davant de les vocals e, i	gelat girafa

• Són **excepció** les paraules que porten el grup **-jec-**.
Exemples: ob**j**ecte, proj**j**ecte, ...

• També les paraules: jeroglífic, jersei, majestat i Jesús.

- **Gasolina** i **guerra** tenen el mateix so.
 - a) Aquest el representem amb **g** davant de **a, o, u**.
 - b) I amb **gu** davant de **e, i**.
Exemples: **g**anes, **Gu**illem, **a**gost, ning**ú**,
espa**gu**etis...
- En els grups **gue - gui**, la **u** **no** es pronuncia.
- Si volem que es pronuncï posem dièresi (') al damunt.
Exemples: ping**ü**í, biling**ü**e

L'APOSTROF

L'article masculí EL

- L'article **el** s'apostrofa davant de paraules que comencen amb vocal o h.
- Per exemple: l'ordinador, l'home, l'hipopòtam

L'article femení LA

- L'article **la** s'apostrofa davant de paraules que comencen amb **vocal o h**. Per exemple: l'ona, l'herba, l'illa, l'ungla, l'Índia
- Però no s'apostrofa davant de paraules femenines que comencen per **i, u, hi, hu àtones**. Per exemple: la humitat, la isabel, la universitat.

Gramàtica

Hem treballat el nom, els determinants i l'adjectiu. Dins del control haurem de localitzar els tres tipus de paraules o corregir frases mal escrites.

Recordem algunes coses importants.

Les tres categories han de coordinar tant en número (singular o plural), com en gènere (femení o masculí).

El nom: ens indica el objecte, planta, animal o persona del que estem parlant.

Els determinants: acompanyen al nom i generalment s'escriuen davant del mateix. Ens indiquen diferents coses del nom depenent del tipus de determinant:

- els determinants articles (ens indiquen si coneixem o no l'objecte): la, el, els, les, un, una, uns, unes .
- els determinants possessius (ens indiquen a qui pertany l'objecte) EXEMPLES: meu, teu, seu, nostre de
- els determinants demostratius (ens indiquen la distància a la que tenim l'objecte) EXEMPLES: aquell, aquest, aquelles, aquestes ...
- els determinants numerals (ens indiquen la quantitat que tenim de l'objecte). Podem diferenciar els cardinals (un, cinc, vint-i-tres, tretze ...) o els ordinals (Primer, Segon, Cinquè ...)

Els adjectius: acompanyen al nom i generalment s'escriuen darrere d'aquest. Ens indiquen alguna qualitat del nom del que estem parlant.

No oblidar mai que han d'estar en el mateix número i gènere les tres parts o la frase no serà correcta.

ALFABET I DICCIONARI

L'alfabet català és el següent:

**A-B-C-D-E-F-G-H-I-J-K-L-M-N-O-P-Q-
R-S-T-U-V-W-X-Y-Z**

A l'abecedari català hi ha 5 vocals i 21 consonants.

A l'hora de buscar al diccionari hem de recordar que es troben per ordre alfabètic i que hem de fer servir les paraules guies (paraules que apareixen a la cantonada superior de cada pàgina).

Al costat de cada paraula podem trobar moltes coses, en la següent imatge trobem un exemple d'una pàgina del diccionari.

